

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
ม.ส.น. อ.เมือง อ.ชลบุรี 20131

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน: กรณีศึกษา บ้านดินเป็ด
อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา

๒๒๖

- 8 M.A. 2556

3 2 7 3 8 4

ปัญหาพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารทั่วไป

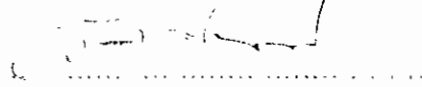
วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา

พฤษภาคม 2556

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษและคณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ ได้พิจารณา
ปัญหาพิเศษของ วรรณกรรม ขันติพันธุ์กุล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา
ได้

อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ

(ดร.วัลลภ ศัพทพันธุ์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่าปัญหาพิเศษ

 ประธานกรรมการ

(ดร.ชนวัฒน์ พิมพ์จินดา)

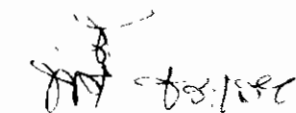
 กรรมการ

(ดร.วัลลภ ศัพทพันธุ์)

 กรรมการและเลขานุการ

(อาจารย์กฤษฎา นันทเพ็ชร)

วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจอนุมัติให้รับปัญหาพิเศษฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีวิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พญนีย์ ธารเสน)

วันที่ 22 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับการอนุเคราะห์และการให้คำปรึกษาเป็นอย่างดียิ่งจาก อาจารย์ ดร.วิมล ศัพท์พันธุ์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้ให้คำปรึกษาคอยชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา คอยเป็นกำลังใจให้ต่อสู้จนกระทั่งปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จอย่างสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้และประสบการณ์อันมีค่ายิ่ง และขอขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่านที่ได้กรุณาให้ความช่วยเหลือในด้านข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ขอบคุณเพื่อนนิสิตร่วมรุ่นที่คอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือตลอดระยะเวลาการศึกษา

คุณค่าและประโยชน์จากปัญหาพิเศษนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่ผู้มีพระคุณที่กล่าวมาข้างต้น ที่ได้ให้ความเมตตาช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัย หากมีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขอน้อมรับไว้เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

ธรรสธรณ์ ชันติพันธุ์กุล

54930363: สาขาวิชา: การบริหารทั่วไป; รป.ม. (การบริหารทั่วไป)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ การจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน/ บ้านดินเป็ด อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา

ธรรมชาติพันธุ์: การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน:

กรณีศึกษา บ้านดินเป็ด อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา (THE PARTICIPATION OF LOCAL PEOPLE IN RURAL DEVELOPMENT PLANS: A CASE STUDY OF BAN TEEN PED

VILLAGE, THAYMUANG DISTRICT, PHANG-NGA, PROVINCE) อาจารย์ผู้ควบคุมปัญหาพิเศษ: วัลลภ ศัพท์พันธุ์, Ph.D. 130 หน้า. ปี พ.ศ. 2556.

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการมีส่วนร่วม และ ปัญหาอุปสรรค/

ข้อเสนอแนะของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน บ้านดินเป็ด อำเภอยายเมือง จังหวัดพังงา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยวิธีสัมภาษณ์ จัดบันทึกภาคสนาม และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม จากคณะกรรมการหมู่บ้าน คณะทำงานด้านแผนพัฒนาหมู่บ้าน และผู้นำชุมชน รวมถึงการสืบค้นข้อมูลจาก ระเบียบสารสนเทศ และร่วมจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านกับชุมชน

ผลการศึกษาพบว่า 1. กระบวนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้านมี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การรับผลประโยชน์ การติดตามและประเมินผล ซึ่งในภาพรวม ประชาชนมีส่วนร่วมในระดับมาก ด้านการวางแผน มีขั้นตอนการดำเนินงาน ประชาชนรับรู้ขั้นตอน มีการประชุมชี้แจง ประสานงาน และจัดเวทีประชาคม ด้านการปฏิบัติตามแผน ประชาชนมีส่วนร่วม รับรองและขับเคลื่อนแผนพัฒนาหมู่บ้าน ที่สามารถทำได้เอง ทำร่วมกับหน่วยงาน และให้หน่วยงานอื่น ทำให้ ด้านการรับประโยชน์ ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ผลประโยชน์จากกิจกรรม ร่วมปรึกษาและกำหนด วิธีรับประโยชน์ ด้านการติดตามและประเมินผล ร่วมกันกำหนดเครื่องมือ แผนการติดตาม และ ผู้รับผิดชอบ มีคณะทำงานติดตามประเมินผล และติดตามผลผ่านเวทีประชาคม และเวทีประชุมหมู่บ้าน 2. ปัญหาอุปสรรคที่พบ คือ ความพร้อมของครอบครัว ความมีจิตสาธารณะลดลง การสนับสนุนจาก หน่วยงาน กระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง การให้ความสำคัญต่อแผนพัฒนาหมู่บ้าน และการยอมรับ เสียงส่วนใหญ่ของชุมชน

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้ เชีงนโยบาย ให้มีตัวแทนทุกภาคส่วน เข้าร่วม จัดทำแผน ต้องให้เวลาในการจัดทำแผนมากขึ้น ภาครัฐควรมียึดกระบวนการสำคัญกว่าผลผลิต และ ต้องให้การสนับสนุนอย่างจริงจัง ส่งเสริมการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนเชิงปฏิบัติการ ใช้เวทีประชาคม เป็นเวทีรับรู้อาสา ร้างฟังปัญหา และระดมความคิดในการขับเคลื่อนแผน ควรสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชน กับภาคีการพัฒนาติดตามงานระดับท้องถิ่นอำเภอ และจังหวัด โดยมี ผู้รับผิดชอบเชื่อมโยงเครือข่ายแต่ละด้านอย่างชัดเจน และควรปรับปรุงระบบเสียงตามสายให้ครอบคลุม เพื่อการสื่อสารให้ทั่วถึงและรวดเร็ว กระตุ้นหรือเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะให้มากขึ้น

54930363: MAJOR: GENERAL ADMINISTRATION; M.P.A. (GENERAL ADMINISTRATION)

KEYWORDS: PARTICIPATION/ DEVELOPMENT PLAN/ BAN TEEN PED VILLAGE
THASSATHORN KHUNTIPHANTUKUL: THE PARTICIPATION OF LOCAL
PEOPLE IN RURAL DEVELOPMENT PLANS: A CASE STUDY OF BAN TEEN PED
VILLAGE, THAYMUANG DISTRICT, PHANG-NGA, PROVINCE. ADVISORY:
WALLOP SUBPAN, Ph.D. 130 P. 2013.

The purpose of this research was to study problems and obstacles regarding community participation. A series of interviews were taken to collect data from the Village Committee Board, Village Development Plan Committee and Village Heads. Observations were derived from this sample. Local people managed the whole procedure on their own by following and respecting the plan, showing interest and evaluating the development plan.

The research found that community participation in rural development plan was rated high overall. The problems and obstacles were economic needs, education of the people, public perceptions, government support and taking into account the voice of the community.

In summary, the research found out that the process was carried out efficiently, but in addition, the process of taking into account people's opinion and the development plan should be given more time and should be more inclusive. More information should be made available to the community. Public perception regarding development plans should be developed and enhanced. Local participation should be enhanced towards developing the plan.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม.....	7
แนวคิดเกี่ยวกับประชาคม.....	20
แนวคิดและความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน.....	23
นโยบายการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนา.....	43
ข้อมูลของหมู่บ้านที่ 2 บ้านดินเป็ด ตำบลลำไย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา.....	47
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	50
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	54
วิธีการวิจัย.....	54
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล.....	55
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ.....	56
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์และการตรวจสอบข้อมูล.....	57
4 ผลการวิจัย.....	58
ตอนที่ 1 กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน บ้านดินเปิด อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา.....	58
ตอนที่ 2 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน บ้านดินเปิด อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา.....	67
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาในภาพรวม.....	70
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	73
สรุปผลการวิจัย.....	73
อภิปรายผล.....	77
ข้อเสนอแนะ.....	79
บรรณานุกรม.....	81
ภาคผนวก.....	85
ภาคผนวก ก.....	86
ภาคผนวก ข.....	92
ภาคผนวก ค.....	96
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	130

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 รายละเอียดกระบวนการขั้นตอนบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน.....	35
2 ลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน.....	71

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	4
2 กระบวนการขั้นตอนบูรณาการจัดทำแผนพัฒนาหมู่บ้าน.....	34
3 การเชื่อมโยงและการนำแผนพัฒนาหมู่บ้านไปปฏิบัติ.....	40
4 การเชื่อมโยงแผนพัฒนาหมู่บ้านกับแผนยุทธศาสตร์ระดับบน.....	46
5 การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า.....	57